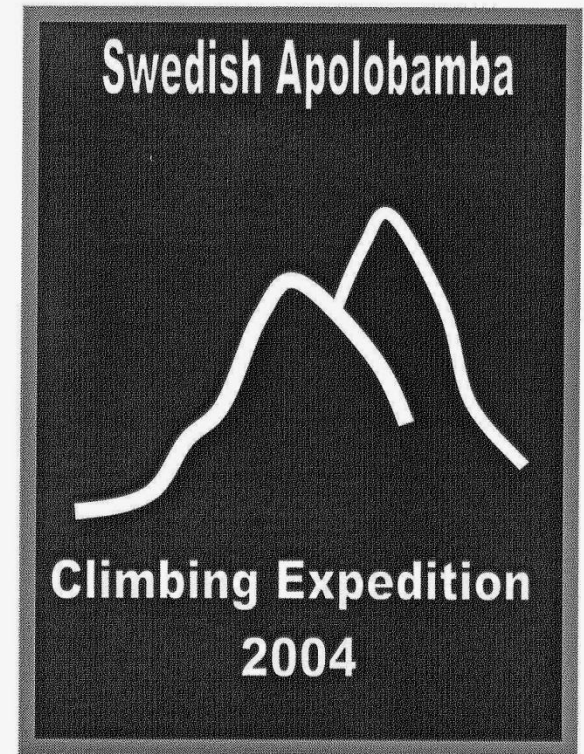

Apolobamba 2004

Text: Janna Dejmek

I slutet av augusti lämnade vi Skåne , 0 m ö h, för att utmana oklättrade berg i Bolivia. Vår lilla mini-expedition bestod av Michael Gullvert och Pernilla Karlsson som varit här även förra året och klättrade då två obestigna berg, samt undertecknad med sambon Peter Sand, bägge noviser på Sydamerikanska berg om än hyfsat vana vid alpinism på lägre – europeiska – höjder.

Via Miami tog vi oss i en Boeing 727:a med bäst-före-datum cirka 1984 till La Paz. Eftersom La Paz flygplats ligger på över 4000 meters höjd kan man lugnt säga att acklimatiseringen började direkt. Vi insåg ganska snart att det här med bra kondition är relativt. Det var frustrerande att i en lätt uppförsbacke utan packning bli omsprungna av husmödrar i 50-årsåldern bärande på 100 kilos övervikt plus två spädbarn och 30 kilo potatis.

På marknaden utanför vårt hotell kunde man köpa torkade lamadjursfoster. Tydligen skulle man gräva ner ett dylikt i sin trädgård och därmed få evig lycka och välgång. Med tanke på hur kinkiga immigrationen i USA brukar vara (vi flög till La Paz via Miami) lät vi dock bli. Efter ett par dagar med museer, caféer och bio gav vi oss iväg på en acklimatiseringstur till det närbelägna Chacaltaya. Chacaltaya är ett 5300 meter högt berg ganska nära La Paz där man enligt turistinformationen kunde åka skidor. Jag vet inte riktigt vilken uppfattning bolivianerna har om skidåkning men personligen skulle jag nog inte lägga alla mina pengar på en skidsemester här. Det verkade finnas en enda lift och den såg ut som en prototyp från första världskriget. Dessutom var den ur funktion. Och så värst mycket snö fanns det faktiskt inte heller. Fast som promenad på hög höjd var det ok.

Efter sammanlagt en vecka var det så äntligen dags att lämna civilisationen. Jeep-färden till Apolobamba gick över Altiplano på urusla vägar. Här och var fanns en asfaltremsa men det mesta var sten/jord/damm. Landskapet är kargt med huvudsakligen låga buskar och sten. Husen är nära nog identiska; av sådana obrända tegelstenar som liksom löser upp sig när det regnar tillräckligt mycket på dem. Och människorna verkade faktiskt ha det rätt fattigt och miserabelt. Trots detta var alla vi mötte otroligt trevliga, gästvänliga och hjälpsamma!

Efter drygt åtta timmars skumpande var både vi och våra bakdelar ordentligt trötta på att åka bil och det var med glädje som vi axlade våra tunga ryggsäckar och började vandra uppåt. Första dagen gick vi dock inte särskilt långt; en alpaka-inhägnad lockade mer och efter ett mål oaptitlig torrmat kröp vi in i tälten och testade om sovsäckarna klarade kylan (vilket givetvis alla utom min gjorde eftersom jag, oseriöst nog, för att spara in på vikten, hade tagit med en som var alldeles för tunn). Följande dag passerade vi en gruvby och sedan var civilisationen slut. I gruvbyn träffade Micke och Pernilla gamla bekanta som än en gång väddade om smärtstillande tabletter för lindring av tandvärk.

De toppar vi ville försöka klättra ligger norr om Huanacani Este 5700 m ö h där Micke och Pernilla klättrade förra året. En av topparna, Juacha Huaracha 5400 m ö h klättrades av en svensk expedition 2001 men i samma område föreföll det ligga ytterligare minst en oklättrad topp över 5300 meter.

Micke var höjdsjuk så Peter, Pernilla och jag lämnade honom i basecamp på 4900 m ö h och styrde kosan mot den oklättrade, nordligast belägna toppen. Glaciären nådde vi utan större besvär och den initiala vandringen var enkel. Efterhand blev det dock brantare och framförallt ökade antalet sprickor betänkligt. De små kunde lätt klivas eller hoppas över men de större nödgades vi kryssa emellan. Efter många långa timmar var vi så väldigt nära den sista sluttningen som ledde upp mot toppen. Till vår frustration spärrades dock vägen av en gigantisk glaciärspricka. Eftersom den var 20 meter bred på smalaste stället insåg vi strax att något alternativ till att gå runt fanns inte. Detta var dock inte så enkelt eftersom sprickan började och slutade i ett lodrätt stup. Återstod således till vår stora besvikelse bara att vända.

Gett upp hade vi dock långt ifrån gjort.

Nere i lägret kunde vi dock tyvärr konstatera att Mickes tillstånd, trots vila och Diamox-tabletter, bara blev mer och mer miserabelt. Återstod således bara att proppa honom full med cortison och börja nedklättringen. Peter och jag beslöt dock, för att inte hela expeditionen skulle ha varit förgäves, att göra ett försök på en annan av topparna nästa dag. Sagt och gjort. Vi gav oss iväg hypertidigt och tog oss problemfritt över glaciären till den bergsrygg sydväst om Juacha Huaracha som var vårt mål. Klättringen var egentligen busenkel; 4-5:a med stora fina grepp och fotsteg. Dock var klippan extremt lös på många ställen och det var minst sagt nervpåfrestande att gå på gång ta tag i saker och ting som lossnade och rasade ner i dalen under oss. Ett av de värsta ställen var dessutom en återvändsgränd som inte alls förde till toppen utan bara slutade i tomma intet. Sammanfattningsvis förlöpte dock det hela utan större missöden och efter att avslutningsvis ha förflyttat oss uppför ett osedvanligt brant snöfält nådde vi toppen på cirka 5300 m ö h, tog några foton, åt lite choklad och gick ner.

Ganska snart blev det dock, så som det ofta kan bli i bergen, väldigt dåligt väder. Nu visste vi ju visserligen vilken riktning vi skulle gå men att kryssa mellan glaciärsprickor när man inte ser mer än en meter framför sig är allt annat än angenämt. För övrigt insåg vi snart att vi skulle få allvarliga problem att hitta det enda stället på vilket man kunde komma av glaciären. Till historien hör att vi ju ingick i en lågbudget expedition så någon GPS var aldrig aktuellt. Och en gammal hederlig kompass får man ju inte någon millimeterprecision med, precis. Expeditionen investerade dock i ett par komradores som visade sig vara användbara. Efter många timmars letande varvid vi aldrig hittade någon annan avslutning på glaciären än lodräta stup vilkas djup vida översteg det antal meter som vi hade med oss i form av rep och således uteslöt varje form av nedfirning, började det skymma. Efter en kort diskussion med Micke och Pernilla via radio enades vi om en bivackering. Att knalla omkring i beckmörker och snöstorm föreföll ytterst oklokt och vi började leta efter någonstans att bivacka. Efter en stund hade vi konstruerat en formation av snö som föreföll duga för en natt på glaciären. Dock tyckte vi bägge hemskt illa om blotta tanken på att tillbringa en hel natt där och när snöandet plötsligt, mirakulöst nog upphörde klockan halv sju, 20 minuter innan det blev beckmörkt, och sikten återkom var det nog de två gladaste klättrarna i hela Sydamerika som med älgkliv skyndade över och av glaciären.

Och sällan har torrmat smakat så gott och ett tält känts så komfortabelt som den natten.

Nästa dag återförenades vi med Micke och Pernilla som återfunnit det lilla "hostelet" från föregående år i byn Aguablanca. Vi festade på varm soppa och alpacka-stek och njöt av rinnande, om än iskallt, vatten. Micke mådde bättre och gick nästan att föra en normal konversation med igen. Som minne av hjärnödemet hade han dock under hela resten av resan en stor grön fläck mitt i ena ögats synfält, "gröna bollen" kallad, som sedermera skulle visa sig vara det ovanliga tillståndet höghöjds-retinopati.

Förra året, när Pernilla och Micke var här blev de, pga snabbt uppseglande oroligheter i La Paz, aldrig hämtade från Apolobamba utan fick under mer eller mindre dramatiska former ta sig tillbaka via Peru (vilket inte var någon genväg direkt). Således var det inte förrän vi äntligen siktade vår avtalade transport som vi verkligen trodde på att vi skulle få komma tillbaks till civilisationen igen.

Väl tillbaka i huvudstaden kändes det mer och mer inaktuellt att ge oss i kast med ytterligare berg. Med tanke på Mickes score; lungödem 2002 Chimborazo, Ecuador och nu hjärnödemed föreföll det inte heller som någon särskilt bra idé. Resten av semestern ägnades istället åt lugna och riskfria aktiviteter såsom att åka mountain bike downhill nerför "Death Road", en 70 km lång, 3,5 meter bred grusväg flankerad av brant bergvägg på ena sidan och 1000 meter lodrätt stup på den andra; nerför vilket ungefär en buss eller lastbil störtar varannan vecka (den katastrofintresserade kunde få sitt lystmäte genom att inspektera fordonsvraken nere i ravinen och korsen, "Bolivias vägmärken", längs vägen). Vi praktiserade även grottkrypning; med en fullständigt galen guide som hela tiden på ett inte särskilt förtroendeingivande sätt försökte övertyga oss om att passagerna var "very wide, no problem", vilket Peter, 190 cm, 90 kg, inte höll riktigt med om. Avslutningsvis ägnades en dag åt rafting, tyvärr den kallaste dagen på flera veckor nere i djungeln, varför nöjet i viss mån förtogs av att vi 1. höll på att frysa ihjäl, och 2. blev attackerade av en sorts ovanligt argsinta myggor som bet oss i benen med följderna att vi sedan såg ut som om vi hade fått någon konstig hudsjukdom (vilket gjorde oss lite oroliga för att vi inte skulle bli insläppta i USA på hemvägen).

Efter tre händelse- och upplevelserika veckor bar det sedan iväg hemåt. Den fantastiska effekten av höghöjdst träningen höll dock tyvärr inte i sig särskilt mycket längre än en solbränna.

